

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 76 (3238) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Olaszország és Magyarország nézeteinek összhangját bizonyítja Kállay Miklós olaszországi látogatása

Árpádházi Boldog Margit szenttéavatásának kérését nyújtotta át a miniszterelnök a Vatikánban. XII. Pius pápa rendkívül hosszú kihallgatáson fogadta a magyar kormányfőt

Mint eddig minden magyar miniszterelnök, Kállay Miklós is kötelességének tartotta Olaszországba ellátogatni, hogy ott személyesen is megismerkedjék a Duceval, az olasz kormánnyal és hogy ez alkalommal kihallgatáson jelenjék meg az olasz király és császárnál. A római út másik célja a pápánál való tisztelgő kihallgatás volt. Látogatásának mind quirinali, mind vatikáni része, római jelentésekből ismeretes. Ezen látogatások minden mozzanatában kiemelkedik a hagyományos baráti viszony, amely a magyar és olasz nemzet között évszázados hagyomány folyamánként fennáll. Ez a barátság, amely a közös latin műveltség emléiből táplálkozik, a történelem folyamán mindig kiállta a próbát, amikor közösen kellett szabadságisményeinkért és a nyugati keresztény kultúránkat védelmezni. A magyar és olasz nemzet barátaival karöltve, most is a közös keresztény kultúrát, életformát és jogait védi és ennek igazságos szellemében óhajtaná Európát újraépítve látni. A mai világégés és öldöklés közepette igazi áldás az emberiségre, hogy a viaskodó seregek fölött ott áll rendületlenül Szent Péter trónja. Az azt betöltő pápa politikáját nem vezet semmi más szempont, minthogy az emberiség szenvedéseit, ahol lehet enyhítse és hogy a világon az isteni és emberi igazság uralmát, amint lehet, helyreállítani segítse. A szentistváni Magyarország képviselője ezuttal is az öt és ezeréves országát megillető fogadtatásra talált a Szentatyánál. Az örök keresztény Róma keretében klasszikus kulturájú és egyben modern cselekvő, Olaszország, valamint a keresztény nemzeti Magyarország szép összhangja domborodott ki a mostani római megbeszélés folyamán, ami mind jelenünk, mind magyar jövőnk hasznára válhatik.

Kállay Miklós miniszterelnök és külügyminiszter olaszországi látogatása a hagyományos olasz-magyar barátság légkörében folyt le. A látogatás a hadiállapotok által megengedett keretek között ünnepélyes külsőségek mellett zajlott le. A miniszterelnök kíséretében volt Máriaassy Zoltán kvirináli magyar követ, aki az olasz határig a miniszterelnök elé utazott, továbbá Szentmiklóssy Andor rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter, a külügyminisztérium politikai osztályának vezetője, gróf Teleki Gyula követségi tanácsos, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője, Csepely Dénes követségi tanácsos és Kállay Kristóf miniszteri titkár, a

miniszterelnök személyi titkára. A miniszterelnököt az olasz és a magyar színekkel fellebegözött pályaudvaron a Duce fogadta. A Duce meleg kézzorítással üdvözölte a szalonkocsiból lelépő Kállay Miklós miniszterelnököt és néhány szívélyes szót váltott vele. Kállay miniszterelnök ezután fogadta a megjelent előkelőségeket, elsősorban Bastiani államtitkár és Mackensen német nagykövet üdvözlését, majd a Duce társasá-

gában kivonult a pályaudvar előtti tere, miközben a magyar kolónia egybeült tagjai lelkes éljen és Duce! kiáltással üdvözölték a két kormányfőt. A magyar miniszterelnök a Duce társaságában a magyar Himnusz, az olasz királyi Himnusz és a Giovinezza hangjai mellett ellépett a Carabinieri díszszázada előtt, majd szívélyes búcsút vett a Ducetól és Bastiani államtitkár kíséretében szállására hajtatott.

tásmestere fogadta a miniszterelnököt és bevezette a bíboros államtitkár fogadószobájába. Kállay Miklós itt szívélyes megbeszélést folytatott Maglione bíboros államtitkárval, majd bemutatta kíséretének tagjait. A hivatalos látogatás után a miniszterelnök és kísérete levonult a Szent Péter bazilikába, amelynek bejáratánál négy kanonok üdvözölte a magyar vendégeket. A miniszterelnök, akit továbbra is a pápai szertartás több magasrangú tagja kísért, megtekintette a kereszténység legnagyobb templomát és kegyeletes látogatást tett az apostol fejedelem sírjánál. A kora délutáni órákban Maglione bíboros államtitkár viszonzta a miniszterelnök látogatását.

Fogadás a Campidoglio

Róma. (MTI.) Kállay Miklós miniszterelnök római programjának kiemelkedő eseménye volt az a fogadás, amelyet *Borghese* herceg, Róma kormányzója rendezett tiszteletére a Capitoliumban. Ezen a fogadáson megjelent Bastiani külügyi államtitkár, Mackensen német nagykövet és a szövetséges, valamint baráti hatalmak diplomáciai képviselői, a közélet és társadalmi élet sok jeles képviselője és nagyszámban meghívott közönség.

Róma. (MTI.) Kállay Miklós miniszterelnök megtekintette a magyar könyvkiállítást is, amelyet a Római Magyar Kulturintézet a művészeti és szellemi szabadfoglalkozásának római konföderációjával együttesen rendezett.

Róma. (MTI.) Kállay Miklós miniszterelnök és kísérete vasárnap reggel elhagyta az olasz fővárost. A miniszterelnök elutazása magánjellegű volt.

A megbeszélések újra megerősítik Olaszország és Magyarország nézeteinek összhangját

Róma. (MTI.) Mint a Stefani iroda jelenti, az olasz lapok feltűnő helyen közlik a Kállay Miklós miniszterelnök olaszországi látogatásáról szóló hivatalos közleményt és kiemelik a magyar miniszterelnök megbeszéléseinek fontosságát. *Gayda* a *Voce d'Italia* vezércikkében megállapítja, hogy a megbeszélések újra megerősí-

Kihallgatáson a pápánál és Viktor Emánuel olasz császár és királynál

Róma. (MTI.) Kállay Miklós miniszterelnök, külügyminiszter olaszországi látogatása alatt kihallgatáson jelent meg III. Viktor Emánuel olasz király és császárnál. Az olasz uralkodó villásreggelin látta vendégül a magyar miniszterelnököt és kíséretének tagjait. A villásreggelin rajtuk kívül résztvett Máriaassy Zoltán kvirináli magyar követ és Papp Gábor követségi tanácsos.

Róma. (MTI.) A Duce Kállay Miklós miniszterelnököt szűkkörű ebéden látta vendégül. Az ebéden megjelent Máriaassy Zoltán kvirináli magyar követ, Szentmiklóssy Andor rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter, Bastiani külügyi államtitkár és Anfuso budapesti olasz követ.

Róma. (MTI.) Bastiani olasz külügyi államtitkár estebédet adott a magyar miniszterelnök tiszteletére. A vacsora végeztével a külügyi államtitkár felkösöntötte a magyar nemzetet, Horthy Miklós Kormányzót és szívélyes szavakat intézett a magyar vendégekhez. A miniszterelnök válaszában meleg jókívánságait tolmácsolta az olasz nemzetnek, majd a király és császár, valamint a Duce egészségére ültette poharát.

Róma. (MTI.) XII. Pius pápa

Apostoli áldás Magyarországnak

A rendkívül hosszú különkihallgatás során a Szentatya szívélyes beszélgetést folytatott Magyarország miniszterelnökével. Kállay Miklós miniszterelnök ezalkalommal latin nyelven finom pergamentre írt postulatit, vagyis ünnepélyes kérelmet nyújtott át a Szentatyának Árpádházi Boldog Margit szenttéavatása ügyében. A különkihallgatás után a kíséret tagjai, élükön báró Apor Gá-

bor szétszéki követtel, bevonultak a pápa dolgozószobájába, ahol egyenként bemutatatták őket a Szentatyának. A Szentatya néhány magyar szóval üdvözölte őket és apostoli áldását küldte Magyarországnak, majd a jelenlevőknek emlékérmét nyújtott át. A miniszterelnök és kísérete ezután Maglione bíboros államtitkár lakosztályába vonult át, ahol Don Paro, a bíboros államtitkár szertar-

tették Olaszország és Magyarország nézeteinek összhangját a tengelypolitika keretében. Ez az összhang kiterjed a hábrat követő békére és az európai kontinensnek adandó új rendre is. Ami a hábrat illeti, a két baráti és szövetséges állam, ugyanúgy mint Németország és a többi szövetséges nemzet, színdán el van tökéltve, hogy a győzelemig harcol. Magyarország ismeri a most folyó küzdelem fontosságát magára is és az egész Európára is. Ami a jövő békéjéről, a mostani megbeszélések megerősítették, hogy a tengelyállamok elgondolásait az az méltányosság és igazságosság elveit hatják át.

Olasz lapok Kállay miniszterelnök látogatásáról

Rómából jelentik: (MTI) A vasárnapi olasz lapok vezető helyen közlik a Kállay Miklós miniszterelnök olaszországi látogatásáról kiadott hivatalos közleményt és a miniszterelnök olaszországi programjáról szóló Stefani jelentést. Ugyancsak vezetőhelyen közlik a lapok a Ducet és Kállay miniszterelnököt ábrázoló fényképeket. A lapok szívélyes hangú kommentárjában hangsúlyozzák a magyar miniszterelnök látogatásának jelentőségét.

A „Popolo di Roma” „Változatlan barátság” című vezércikkében azt írja, hogy ez a látogatás, amelyet Magyarország miniszterelnöke Olaszországban tett, a tengelypolitikához csatlakozott országok közötti szokásos időnkénti eszmecsere körébe tartozik. A nézetek azonosságát, amelyet a hivatalos közlemény kiemel, megfelel a szándékok és célok egyességének, amely Olaszország és Magyarország politikáját jellemzi. Ennek az egyességnek alapját a változatlan, hagyományos barátság alkotja, amely a két nemzet között fennáll. Ma a megnövekedett és megerősödött Magyarország döntő tényezője a dunai és balkáni Európának, vitázul küzd Olaszország, Németország és a hármaseszezményben tömörült többi nemzet oldalán. Ez a fegyverbarátság, amely kiegészíti a két nép barátságát, még nagyobb jelentőséget ad a Rómában kiadott hivatalos közleménynek.

A Messagero azt írja, hogy Olaszország és Magyarország kapcsolatai, melyeket a legnagyobb szívélyesség jellemz, szilárd alapját adják az új európai politikának, amely az igazságosan békészerződés megkötését és a népek közötti együttműködés megerősítését és a szociális igazság érvényesítését tűzte ki célul maga elé. Olaszország volt az első, amely határozottan állást foglalt Magyarország mellett, abban a súlyos és elszánt küzdelemben, amelyet a magyar nemzet az országát megcsönkítő trianoni szerződés ellen folytatott. Magyarország sohasem felejtette el Olaszország tevékeny támogatásáért háláját kifejezésre juttatni. Az új világháború Magyarországot Olaszország és Németország oldalán találta és nem volt még szövetség, amely jobban megfelelt volna a résztvevő népek érdekeinek és eszményeinek, mint ez. Kállay miniszterelnök, aki hűséges végrehajtója a Horthy kormányzó által képviselt legfőbb irányelveknek, szilárd erővel és bölcseséggel vezeti tovább Magyarország külpolitikáját, amivel biztosítani fogja az országnak azokat a jogokat, amelyek megilletik és azt a helyet, amelyet a plutokraták tévtanaitól és a bolsevizmus veszélyétől megezbahadított új Európában el kell foglalnia.

Kedden délelőtt érkezik haza a miniszterelnök

Kállay miniszterelnök kedden délelőtt a menetrendszerinti bécsi gyorsvonattal 10 órakor érkezik a keleti pályaudvarra, ahol ünnepélyesen fogadják.

Róma. (MTI.) A Stefani Iroda diplomáciai tudósítója hangsúlyozza, hogy azok a megbeszélések, amelyek a Duce és Kállay Miklós magyar miniszterelnök között lefolytak, az olasz sajtó és a közönség részéről meleg fogadtatásra találtak. A továbbiakban ismerteti, hogy a római tanácskozáson alaposan megbeszéltek a közbe-hadviselés minden szempontját. Ami Enrőpának a méltányosság és igazság elveit szerinti való újraszervezését és ennek előkészítését illeti, a két nemzet szempontjai tökéletesen fedik egymást azoknak a politikai, erkölcsi és szellemi tényezőknek az értékelésében, amelyek meghatározzák a nemzetek rangját. Ilyen körülmények között könnyű a két ország számára a feladat, hogy politikai tevékenységüket a jövőre nézve is összeegyeztethessék, annál inkább, mert elmúlt a helyi nemzetiségi versengések és a többi nép leigázására irányuló törekvések és az úgynevezett egyensúlyérdeket szolgáló mesterkedések korszaka. Mindkét ország bizonyos benne, hogy a holnap lehetővé teszi számukra minden lehetséges kifejtését és ha a tengely egyeztetésére ellenségeit, ezek nem tudják velük szemben gyámködő és zsaroló politikájukat továbbra is érvényesíteni.

Kállay miniszterelnök nyilatkozata Magyarország belső kérdéseiről

Róma. (MTI.) A Resto del Carlino vezetőhelyen közli Dino Cuchettinek Kállay Miklós miniszterelnökkel és külügyminiszterrel a közelmúltban Budapesten folytatott beszélgetését, amelyben az újságíró rátért arra a küzdelemre, amelyet Magyarország barátaival karöltve folytat a bolsevizmus ellen. — A miniszterelnök — írja az olasz újságíró — válaszában kifejtette, hogy az a rövid, de szenvedésekkel teli bolsevista kísérlet, amelyet Magyarország 1919-ben végigszenvedett, megmutatta, milyen rettenetes következményekkel járna Európa bolsevizálása. Eppen ezért Magyarország ma is megtegy mindent, hogy a bolsevizmus Európából való eltávolítását elősegítse.

A belpolitikát illetően, arra a kérdésre, hogy vajon Magyarországon gondolnak-e valamilyen korporatív reformra és hogy mi a miniszterelnök álláspontja a mezőgazdasági reformokról, — azt válaszolta, hogy olyan rendkívüli időben, mint a mai, nehéz újításokat megvalósítani. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a magyar kormány nem készül már most elő a háború utáni feladatokra, de a reformok tere a háború utáni körülményektől függ. A mezőgaz-

dasági reformról ezt mondotta a miniszterelnök: — Tisztában vagyunk azzal, hogy ezen a téren még sok a tennivaló, de tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a nagybirtok egyszerű felosztása már elegendő a mezőgazdasággal kapcsolatos gazdasági és szociális kérdések megoldására. Ez a felosztás nem old meg semmit, sőt a jelen helyzetben a termelés és szociális viszonyok rosszabbodását jelentené. Végül kijelentette, hogy Olaszország és Magyarország büszkén hivatkozhatik arra, hogy csak természetes határoknak és csak természetes küldetésüknek védelmében vontak kardot.

A keleti határon közösen küzdő katonáink — mondotta — ugyanazért a felséges Pax Romanaért küzdenek, mint a régi római légiók. Római földön élünk mi magyarok és ezer éve hívők vagyunk a humanisztikus hagyományokhoz, amelyek mozgató erőt jelentik ma is életünknek. Magyarország továbbra is előrére marad a latin gondolatnak Európának ebben a részében, ahol már ezer év óta Róma ősi öröszeme volt — fejezte be Kállay miniszterelnök.

A keleti határon közösen küzdő katonáink — mondotta — ugyanazért a felséges Pax Romanaért küzdenek, mint a régi római légiók. Római földön élünk mi magyarok és ezer éve hívők vagyunk a humanisztikus hagyományokhoz, amelyek mozgató erőt jelentik ma is életünknek. Magyarország továbbra is előrére marad a latin gondolatnak Európának ebben a részében, ahol már ezer év óta Róma ősi öröszeme volt — fejezte be Kállay miniszterelnök.

Végül kijelentette, hogy Olaszország és Magyarország büszkén hivatkozhatik arra, hogy csak természetes határoknak és csak természetes küldetésüknek védelmében vontak kardot.

A keleti határon közösen küzdő katonáink — mondotta — ugyanazért a felséges Pax Romanaért küzdenek, mint a régi római légiók. Római földön élünk mi magyarok és ezer éve hívők vagyunk a humanisztikus hagyományokhoz, amelyek mozgató erőt jelentik ma is életünknek. Magyarország továbbra is előrére marad a latin gondolatnak Európának ebben a részében, ahol már ezer év óta Róma ősi öröszeme volt — fejezte be Kállay miniszterelnök.

Új vezetőség a mezőtelelgi turáni vadászok élén

Mezőtelelge, április 5. A Turáni Vadászok Országos Egyesülete mezőtelelgi csoportja folyó év április 4-én tartotta tisztújító közgyűlését lelkes hangulatban, amelyen a budapesti központ részéről dr. Hódvégi István ny. orvos ezredes jelent meg, a nagyváradi csoport részéről Nagy János társelnök és Pintér Sándor ügyvezető elnök volt jelen. A tisztkart a következőképpen választották meg:

Diszelnökök: Guillaume Károly ezredes, Molnár Károly református lelkész, Bányai László MÁV főnök, N. Fodor Mihály főjegyző, Lintner Tivadar jegyző.

Elnök: Horváth Vilmos.
Társelnökök: Tárnok Sándor, Török János, Velkó Lajos, Sági László.
Alfelnökök: Csebe József, Sipos József
Ügyv. elnök: Debrocenyi Károly.
Főtákar: Zöldi János.
Titkár: Tárnok János.
Pénztáros: Göcz Sándor.
Jegyzők: Velkó József, Szabó Imre.
Ellenőrök: Siteri Imre, Teszárj Lajos Domján Ferenc.
Választmányi tagot 10-et választottak és a pótválasztmányba 3 tagot választottak.

Zsufolt nézőtér előtt zárt le az Olasz Kulturintézet filmbemutatója

Nagyvárad, április 6. Vasárnap délelőtt 11 órakor rendezte meg a nagyváradi Olasz Kulturintézet filmbemutatóját. A bemutatón kultúrfilmeket és egy régebbi híradót pergettek le a zsufolász meztől nézőtér előtt. Az előadás jegyei mind elfogtak és nagyon sokan maradtak jegy nélkül.

Az első film Bernininek, a XVII. század nagy barokk szobrászának és építészének alkotásait mutatta be. Kiváló alkotásai mind Rómában vannak. Templomok, kupolák, szökőkútak s természetesen világhírű szobrok hirdetik Bernini nevére el nem halványuló nagyságát. A felvételek tökéletessége, pompásan tud-

dar jegyző.

Az első film Bernininek, a XVII. század nagy barokk szobrászának és építészének alkotásait mutatta be. Kiváló alkotásai mind Rómában vannak. Templomok, kupolák, szökőkútak s természetesen világhírű szobrok hirdetik Bernini nevére el nem halványuló nagyságát. A felvételek tökéletessége, pompásan tud-

Mozi mősora:

APOLLÓ: Asszonyisziv.
BELVÁROSI: Az éjszaka leánya.
KORONA: Dzsarabub.
CASINO: Kacagó tarka tavasz.

ta érzékeltetni a szobrok kivételes művészi szépségeit. A kísérő Bach-musika művészi finomsággal simulat a bemutatott filmhez.

A következő három film az olasz tájak tündéri szépségeiből mutatott be részleteket. A liguri tengerpart egyik kikötőjének, Portofinonak kivételes szépségeit és életét láthattuk, majd a Garda-tó paradicsomi tájait, a tó körüli csodálatos szépségű úttal. Ischia szigetének bemutatása méltóképpen tetőzte be a másik két filmet.

A bemutatott filmek sorát egy régebbi afrikai híradó zárta be. Ezt a híradót még Rommel nagy offenzívája idején készítették, amikor a német és olasz csapatok egészen Egyiptom belső-ig vetették vissza a brit erőket. Időszerűséget csak az ad a filmnek, hogy jelenleg Afrikában öldöklő küzdelmet vívnak a tengelycsapatok a tuniszi hídfő megtartásáért.

A valóban érdekes és tanulságos bemutatató megrendezése az Olasz Kulturintézet vezetőségének, dr. Corrado Ortolaninak az érdeme.

Légoltalmi értekezlet a város-házán

Nagyvárad, április 5. Szombaton délután légoltalmi értekezlet volt a város-házán, amelyen Soós István polgármester Horváth György rendőrfőkapitány helyettes, Sarkadi Ferenc rendőrfőfelügyelő, Hergár Vilmos műszaki tanácsos, Rehák Tamás tűzoltó főparancsnok, Tóth Sándor főmérnök és Csapó Ferencné, a Légoltalmi Liga titkárnője vettek részt. Megbeszéltek az újabb kiadott légoltalmi rendelkezéseket, különösen azokat az intézkedéseket, melyeket esetleges légitámadások után a romok eltakarításával, az okozott károk helyreállításával, a hajléktalanok élelmiszerével és elhelyezésével kapcsolatban foganatosítani kell. Hasonlóképpen megtárgyalták a légoltalmi kórház, illetve mentőintézet, a légoltalmi kutak és óvóhelyek, valamint a további kiképzés kérdéseit. Megállapodott abban az értekezlet, hogy ezután minden beten beszélik.

Szerdán lesz az Americana utolsó vitadélutánja

Nagyvárad, április 5. Ismeretes, hogy az Americana bihari korporációja minden második szerda délutánján előadást rendezett a Katolikus Kör előadótermében. Az előadás keretében vita formájában világitották meg több oldalról is a tárgyaló kérdéseket. Az előadások természetesen nagy sikerrel jártak és az egyre fokozódó érdeklődés jegyében ismétlődtek meg. Az érdekes előadásorozat most ér végéhez. Szerdán, 7-én lesz az utolsó vitadélután, amelyen Hasznos Imre kereskedelmi iskolai igazgató és Erdélyi Géza postaigazgató fognak előadni. A vitadélután, mint rendszeren, a Katolikus Kör előadótermében lesz és délután 6 órakor kezdődik. Hasznos Imre igazgató: A történelmi materializmus és a gazdasági csőd címen. Erdélyi Géza pedig: Fiatalság és felelősség címen fog előadni. Az utolsó vitadélutánt érthetően nagy érdeklődés előzi meg. Várható, hogy a tárgyaló kérdések élénk vitát fognak kiváltani.

Daladier és Leon Blum volt francia miniszterelnököket, továbbá Gamelin tábornokot Németországba viszik

Helyi harcok Izjum térségében. Medzsesz el Bab környékén befejeződött a brit átcsoportosítás Ondref mellett támadásra készülődik a 8. brit hadsereg

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A kormány a hozzáérkezett tájékoztatásokból arra a meggyőződésre jutott, hogy az angol és amerikai kormány hatalmába szándékozik keríteni egyes francia személyiségeket, akik eddig Franciaországban voltak, hogy ellenkormány felállítására használja fel őket és ezzel nyugtalanságot és zavart keltsen Franciaországban. A német kormány ezért elhatározta, hogy amint korábban Paul Reynould és Mandl minisztereket, most Daladier és Leon Blum miniszterelnököket, valamint Gamelin tábornokot is Németországba viszik át. Laval francia kormányfő kérésére, hogy e személyeket hagyják meg Franciaországban, a német kormány a fentebb említett okok beható megfontolása után nem adhatott helyt. Biztosította azonban a francia kormányt, hogy az említett személyek katonai okokból szükségessé váló Németországba való vitele az illetőkre semmilyen nehézsítést nem jelent, ahhoz a bánásmódnak képest, amiben eddig részüket volt. Mihelyt a körülmények megengedik, ismét rendelkezésre fogják bocsátani az említett személyeket.

Visszaverték a bolsevisták támadásait a Kubáni hídfőnél, az Ilmen-tónál és Leningrád előtt

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német TI. A véderő főparancsnoksága közli: Az ellenségnek okozott súlyos és véres veszteséggel visszavertük a szovjet ismételt támadásait a Kubáni hídfő arcvonalán, az Ilmen-tótól délre és Leningrád előtt. Újabb támadásra készszen álló ellenséges csapatokat tűzértségi tüzellel és a légi erők támogatásával szétvertük. Az arcvonal többi részén nyugalom volt, eltekintve a helyi harcivetékenségtől Izjum térségében. Tuniszban is a szombati nap általában nagyobb harcivetékenségek nélküli telt el. Csak a közép- és északi arcvonalzakaszon került sor élénkebb harcivetékenségre. Angol bombázók a vasárnapra virradó éjjel támadást intéztek Nyugat-Németország több helysége ellen. Nagyobb károk keletkeztek főleg Essen területén. A lakosság körében veszteségek voltak. Éjjeli vadászok és légelhárító lövegek legalább 21 gépet lelőttek. A légi erők légelhárító tűzértsége, a haditengerészeti légelhárító tűzértsége, előrenszádok és tengeralattjáró vadászok a megszállt nyugati vidék partjai mentén, valamint a Földközi-tengeren 8 ellenséges gépet lőttek le. Gyors német harcigépek nappali támadást intéztek Anglia déli tengerpartja ellen és bombákkal árasztották el Easborne katonai célpontjait.

Berlin. (MTI.) A Német TI értesülése szerint a legutóbbi angol támadás alkalmával 23 angol gépet lőttek le.

Visszaverték az amerikai csapatok támadásait az el Guetari arcvonalon

Berlin. (Interinf.) A tuniszi arcvonal északi szakaszán továbbra is nyugalom uralkodott. A britek szombaton is lemondtak arról, hogy megrohmozzák a német és olasz magaslati állásokat. Kisebb kölcsönös tűzértségi és felderítő tevékenység során egy német járőr néhány foglyot ejtett. A foglyok megerősítették, hogy a britek veszteségei az előző napokon nagyok voltak. A foglyok rendkívül kedvezőtlenül nyilatkoztak a francia szoldos csapatokról, amelyeket átmenetileg vetettek harcba. Medzsesz el Bab környékén a brit

átcsoportosítás nagyjában már befejeződött. Német zuhanóbombázók szombat délután hatáson támadták az ujonnan létesített brit ütegállaso-

Zürichből jelentik, hogy az Afrikából érkezett legújabb hírek közvetlenül küszöbönállónak mondják a tuniszi hadjárat második menetének megindulását. Montgomery hadserege 3 oszlopban vonul fel Oudref és Gabes között. Rommel tűzértségi záróvonalat létesített a tengerpart felé eső szakaszon is, hogy megfelelően szembeszállhasson a szövetséges hajóhad esetleges rajtaütésével. A középső szakaszon az 5-ik amerikai hadsereg csapatai még mindig El Guetar és Hafay között állanak és legalább 60 kilométer választja el őket Montgomery hadseregétől. Azok a tengelycsapatok, amelyeket Rommel a 8-ik hadsereg és az amerikai erősítések egyesítésének megakadályozására vonultat-

Hamisítatlan terrortámadás volt Páris vasárnapi bombázása

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Az északamerikai bombázók vasárnap délután támadást intéztek Páris városának területén ellen, amely napfényes időben, minden részletében jól felismerhető volt. Bombáikat a város lakónegyedekre dobták. Az eddigi jelentések szerint számos ház elpusztult, több mint száz ember meghalt. Az északfrancia parti terület fölötti légi harcokban eddigi jelentések szerint legalább 7 négymotoros amerikai bombázót és nagyszámú ellenséges vadászgépet lelőttünk.

A Páris elleni támadás hamisítatlan

A japánok megnyerték a második burmai csata minden kezdő menetét

Genfből jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Mint Londonból jelentik, a japánok megnyerték a második burmai csata valamennyi kezdő menetét. Ez a megállapítás, bár leverő a szövetsége-

ka és kilenc löveg állását megsemmisítették.

Berlin. (Interinf.) Szombaton csak Maknassy és el Guetar környékén került sor nagyobb harcivetékenségre. Amerikai páncélos és gyalogos alakulatok széles arcvonalon megtámadták az el Guetari arcvonalat, azonban az egész vonalon visszaverték őket. Német csapatok Maknassytól keletre vezető utvonalon mentén váltakozó nehéz harcokban megtartották főarcvonalukat. Az amerikaiak akárcsak az előző napokon újból megkísérelték a hágó elfoglalását. Kemény harcokban ismét visszaverték őket és súlyos veszteséget okoztunk nekik. Különösen kivették részüket a harcokból a zuhanóbombázók. 13 harcocsit semmisítették meg. A 8. brit hadsereg arcvonalán továbbra is csend volt. Oudref környékén újabb erőket vontak össze. Feltehető, hogy rövidesen támadásra

indulnak. Olasz torpedóvető repülőgépek a Földközi-tenger keleti medencéjében elsüllyesztettek egy tartályhajót.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1044. közleménye: A tuniszi arcvonal valamennyi szakaszán csupán mérsékelt harcivetékenségek folyt. Az északi szakaszon tűzértségi hatáson összpontosított tüzellel elpusztított ellenséges harcocsikat és gépjárműveket. Dél-tuniszban bombázóink ellenséges repülőterek ellen intéztek éjjeli támadásokat. Német vadászok 4 ellenséges gépet lelőttek. A Földközi-tenger keleti részében torpedóvető repülőgépek támadó jellegű felderítés során elsüllyesztettek egy négyezer tonnás tartályhajót, amely hadihajóktól kísért karavánban haladt.

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Az olasz sajtó jelentései szerint a múlt héten a tuniszi csata keretében elsüllyesztettek négy ellenséges gőzöst, 9 gőzöst eltaláltak és megrogtáltak. 64 ellenséges gépet lelőttek.

Szofia. (MTI.) Valamennyi szombati lap feltűnő helyen, az első oldalon közli a hivatalos jelentést a bolgár-albán demarkációs vonalat megállapító egyezményről. Az egyezmény a lehető legkedvezőbb benyomást keltette szófiai politikai körökben, különösen a macedonok körében.

Rommel seregei megakadályozták az afrikai angolszász erők egyesülését

tott fel, megakadályozták az afrikai angolszász erők egyesítésének minden kísérletét, sőt ellentámadásokkal még azt is lehetetlenre tették, hogy a két ellenséges hadsereg közös terv szerint működhessek. Tovább északra, az Oussellia völgyében még, a tengelycsapatok kezében van a kezdeményezés.

Nagyobb ellenséges csapatok az észak-tuniszi részen támadnak, ahol Armim tábornok kisebb kötelékei vasárnap tervszerűen kiürítették a Berrat fokot. Az első brit hadsereg legelőlvő csapatai most innen a keletre vezető tengerparti úton igyekeznek előbbre jutni, amit azonban már a Bizerta körül összevont erők védenek.

indiai határnál. Ha még egyáltalán van lehetőség arra, hogy a japánokat elűzzék Burmából, ez csak nagyarányu, tengeri, szárazföldi és légi offenzívával történhetik meg. Erre nagyon kevés a remény, mivel a monsum-ésőzések már május közepén megkezdődnek. Ez azt jelenti, hogy a japánok 6 hónapon át biztosan lehetnek a földön, hogy nagyarányu támadás nem érheti őket és Anglia és szövetségesei a jövő év tavasza előtt nem jut lehetőséghez a Kína felé vezető közlekedési utvonala megnyitására. A burmai arcvonal helyzetének láttán azt lehet mondani, hogy a japánok emberrel és anyaggal igen takarékosan bántak és éppen ezért harcivetékenséjük továbbra is töretlen és erősen állanak. Japán nem lehet elérni Burma felől és kétségtelen, hogy a japánok egyre ezilárdabban befészkelik magukat Burmában.

Hansson svéd miniszterelnök a szabadságos német katonák átutazásáról

Stockholmból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Hansson miniszterelnök vasárnapi beszédében kitért a svéd semlegességre és ezzel kapcsolatban a szabadságos német katonák és a német áruk Svédországban kersztül való szállítását is megemlítette. A svéd nép eltökélt szándéka — úgymond — hogy az országot távol tartja a háborútól, amiben nem befolyásolhatja a háboru forgandó szerencsége.

Azokról a belpolitikai nézeteltérésekről szólva, amelyek bizonyos esetekben a svéd semleges politika értelmezésében jutnak kifejezésre, kijelentette, hogy a német szabadságos katonák átutazását és a német átmenő forgalmat a svéd közvélemény, vagy a kormány sohasem tekintette kívánatosnak, úgy vélik, hogy az ebben tett engedelmények terhet a nagyhatalmak háboruja következtében vállalnia kellett.

Magyar honvéd — magyar humor

— Egy kis izellő a mundaeros mosolyországból —

A honvédhumor azért nevezhető annak, mert honvédek a szereplői, az eseményük pedig a honvédelmi szolgálattal keretében perog le a fonákosságuk, a komikumuk gyakran a szolgálattal szemben elkövetett baklövéséből, vagy félreértéséből ered. Lényegében a honvédhumor: magyar humor! A mi népünkben rengeteg a humorérzék és természetes, hogy ez különösen ott nyilvánul meg, ahol egyvásu emberek kerülnek össze, megtréfálhatják, ugrathatják egymást.

Másik forrása a magyar humornak éppen a fölényes önértékelés, a bátorság, amely nem ijed meg a mumustól. Azonkívül a magyar ember szereti megmutatni, hogy legény a gáton. Merészen és virtushól komázik az ördöggel, vagy a halállal is. És a halál rendszerint elkerüli, mert a bátrakat segíti a szerencse.

A magyar ember tekintélytiszteelő és ömaga is akar — és tud is — tekintélyt tartani. De néha elcsúsznak a szándékai és ha nem is válik nevetségessé, mégis — mosolygunk egyet.

SZÁMTAN

A tizedes úr (az előző világháborúban) ismerkedik a kezérbizott, újdonsült önkéntesekkel.

— Mi a foglalkozása? — kérdezi az egyikőtől.

— Számítantánár vagyok — feleli az önkéntes.

— Nem számítantánár vagyok, hanem tizedes úr, alázatosan jelentem, számítantánár vagyok — utasítja rendre a nevetlent. Aztán ezt kérdezi: — Szóval ön jól tud számolni?

— Tudok.

— Hát akkor mondja meg, de gyorsan, mennyi háromszor tizenhét?

— Ötvenegy! — vágja rá az önkéntes.

A tizedes úr elcsudálkozik.

— Hogy tudta ezt ilyen gyorsan kiszámítani?

— Egyszerű: háromszor tíz harminc, háromszor hét huszonegy, harminc meg huszonegy az ötvenegy.

A tizedes úr nem akarja, hogy a közlegény okosabb legyen.

— Nem jó! — mondja fölényesen. — Egyszerűbben is lehet. Ötször tíz az ötven, meg egy az ötvenegy!

UTCANEVEK

Nehézzen fölök a foga egy magyarnak a német szóhoz.

— Tiszthelyettes úr, alázatosan jelentem, a Kárpistány-utca sarkán megdőglött egy ló — jelentő az őrszemes rendőr az őrszobán.

— Nem Kárpistány-utca az, Balog fiata, hanem Kárfenstájna. Hol az írásbeli jelentés?

— Nincs meg, mert nem tudom leírni.

Pihentesse nevetőizmail, mert rövidesen szükség lesz rá, jövőnk a szezon legvidámabb filmjével, az

Anna-Máriával

Szörényi, Szilassy, Pethes, Vizvári

ni annak az utcának a nevét.

— Pedig meglegyen! Menjen az utca sarkára és írja le a jelzőtábláról.

Negyedóra múlva kipirolva, megizadva megjelenik Balog.

— No, hadd látom azt a jelentést, hogyan írta a Kárfenstájna nevet?

— Sehogy, tiszthelyettes úr! Inkább áthúztam a lovat a Magdolnautcaba.

TEMETÉS

Molotov a moszkvai finn követetl tárgyal, még az első finn-orosz háború előtt. Az orosz külügyi népbiztos megfenyegette a finn követet, hogy ha Finnország önként nem egyezik bele azokba a határkiigazításokba, amelyeket a Szovjet követel, akkor a Szovjet haddal megy a finnre.

— Akkor védekezni fogunk — feleli a finn.

— Védekezni? Mivel? Hát mekkora a hadseregük? — kérdezi gunyosan a szovjet-zsidó Molotov.

— Hát ha nagyon megerőltetjük magunkat, fegyverbe tudunk öltöztetni négyszázezer embert!

— Az semmi — legyint Molotov. — Én négy millió katonát küldök önök ellen.

— Az sok! — bólint a finn. — Csakugyan sok. Nem tudom, hogyan fogjuk eltemetni őket.

ÉRTESÍTÉS

A Lemberg körüli vérengző harcokban súlyosan megsebesült Molnár Pál, a tábori kórházban a földijével, Tóth Sándorral került együvé.

Szegény Molnár Pál menthetetlen volt. Ezért Tóth Sándort kérte meg, hogy haláláról értesítse árvánmaradó övét.

Jámor béresember volt Tóth Sándor, s a maga módja szerint értesítette Molnár Pálnét. Így hangzott a levél:

„Kedves Eszter! Pali urad Lemberk kerül igen megsebesült de vigasztalalak, hogy ott nem halt meg de ez idő szerint te már özvegyen maradtál. Ezen tapentatos híradásom ne okozzon néked bánatot, mert az hivatalos halálát csak a jedző urtól fogod megtudni. Tót Sándor eská.”

FORDÍTÁS

Egy közös hadseregebelt magyar kiegészítésű századnak a parancsnoka olyan osztrák származású százados volt, aki egyetlen kukkot sem tudott magyarul.

Amikor úgy volt, hogy a század először kerül kizitusába, a századparancsnok rövid és lelkes buzdítóbeszédet tartott, németül természetesen. Ott állt mellette a szolgálatvezető-örmeser, aki minden századparancsnoki enunciaciót, amely németül hangzott el, magyarul fordítani volt köteles.

A százados német beszéde ez volt:

— Vierte Kompanie! Schwere Gewitterwolken ziehen über unsere Haupter her. Hütle! euch in den Mantel des Ruhmes, denn, der seine Fahne unter Verlass, den erreicht die Nemesie! Feldweibel Némés, übersetzen Sie das auf ungarisch!

Előlépett erre Nemes szolgálatvezető-örmeser s így fordította magyarul a könnyen érthető német beszédet:

— Negyedik század! Azt mondja a kapitány ur, hogy eső lesz... Takarózzatok hát a köpönyegetekbe, s

igyatok rumot, mert aki hüllenül hagyja el Fániját, avval-elbánik Nemes örmeser. Pihenj!

VALASZ

1916-ban elrendelték a legénységi levelek fokozott szigorral való ellenőrzését, illetve cenzurázását.

Az első honvéd huszárezred egyik huszára azt a választ írta a feleségétől kapott levélre:

„Azt kérdezed, hun vagyok, északon vagy délen, nem szabad megírni, de ezt a bűdös falut Pohorlicnak híjják, úgyse tudod, hun van...”

DRÓTSOVÉNY

Kemény katona, rendet és tisztaságot szigorúsáig szerető ember volt az alezredek ur. A zászlóalj lövészárkait szinte minden napon mésszel öntette meg, az esetleges fertőző betegségek megelőzésére.

1916 szeptember végének egyik estején két közhonvédje beszélget csöndes pipaszó közben...

Azt mondja az egyik:

— Azt olvasom az újságban, hogy fegyverszünet lesz...

— Azt-e?

— Azt.

— No, csak azt ne adja az a jószágos Uristen!

— Miért ne, komám?

A koma szippant a pipán:

— Azért komám, mert az alezredek ur a fegyverszünet alatt fényesre smirglizteti velünk az egész drótakadályt.

JELENTKEZÉS

A magyar rendszerint feltalálja magát.

Bárányt vezet a honvéd. Elékerül az örmeser úr és megállítja:

— Honnan hozza azt a bárányt?

— Örmeser úr, alázatosan jelentem, önként jelentkezett.

— A bárány?!?

— Az! Kérdezgettem tőle, bégyűsz-e pecsenyének a konyhára? Hát egyre csak azt felelte, hogy „bééé... bééé...”

Kolozsváron fogták el a Lukács György-utcai betörés egyik tettesét

Rövidesen kézrekerül a másik betörő is

Nagyvárad, ápr. 5. Hirt adtunk arról a betörésről, amely Lukács György utca 44. szám alatt történt pár nappal ezelőtt. Puskás Albert mérnök lakásába hatolt be fényes pappal két fiatalember, akik két bőröndbe csomagoltak minden a lakásban található ruhaneműt, fehérneműt, cipőt és más értékes holmikat. A háziasszony észrevette, hogy két idegen ember van a lakásban, bement, de a két ingujra vetkőzött férfi azt vála-

szolta, hogy a parkettet gyalulják.

A nagyvárad rendőrség körözésére a kolozsvári rendőrség tegnap elfogta az egyik tettest egy nyiregyházi asztalossegéd személyében, a másik tettes egy kolozsvári asztalossegéd, még szökésben van, de kézrekerítésére megtettek minden intézkedést. A lopott holmik nagyrészt megkerült. Az elfogott betörőt holnap kísérik át Kolozsvárra a nagyvárad rendőrkapitányságra.

Hanyatlott az elmúlt évben az új iparjogositványok kiadásának száma

As elmúlt években, erős emelkedés mutatkozott az iparjogositványok kiadás terén. Az átállítás során tömegesen igyekeztek iparigazolványhoz és iparjogositványhoz jutni, részben azok, akik eddig mint alkalmazottak működtek ipari, vagy kereskedelmi pályákon, de nagyszámmal kértek iparjogositványt olyanok is, akik eddig más foglalkozást űztek. Tavaly azonban már megtorpant és visszahanyatlott az iparjogositványok áradata. A legújabb kimutatás szerint az elmúlt év 11 hónapjában 11.560 új ipari jogositvány került kiadásra, ami 736-tal kevesebb, mint az előző év hasonló időszakában kiadott iparjogositvány.

Ugyanakkor 4724 iparjogositványt visszavontak, illetve visszavontak, ami több, mint a megelőző évben visszavont iparigazolványok száma. De csökkent az iparigazolvány-igénylés, ami kiderül abból, hogy tavaly csak 13.463 új iparigazolványt és 1574 új iparjogositványt kértek, mintegy 1000-rel kevesebbet, mint az előző évben. Kevesebb gyáripari jogérv is folyamodtak. A múlt évben erősen csökkentek Budapesten az üzletáthelyezések. Csupán 3336 üzletáthelyezés történt, 2020-szal kevesebb, mint az előző év hasonló időszakában. Csökkentek a tanácsszerződésesek, ellenben sokkal több tanácsszerződést bontottak fel. (Magy. Tud.)

Helybenhagyta a tábla a csecsemőgyilkos érmihályfalvai asszony 4 évi fegyházbüntetését

Nagyvárad, ápr. 5. A törvényszék Várad-tanácsa ma délelőtt hirdette ki a kir. Tábla ítéletét Skrubucz Gáborné érmihályfalvai asszony bűnügyében, aki 1942 július 31-ikén, az aznap született kisgyermekét, miután annak nyakát előzőleg egy zsinaggal megszorította, kutba dobta. A törvényszék 1942 november 20-ikán hirdetett ítéletet az

ügyben, s Skrubucz Gábornét 4 évi fegyházra ítélte. A kir. ítéletábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét, s azt az időközben Mária-Nosztrára szállított Skrubucz Gáborné előtt a fegyház igazgatója hirdette ki. Skrubucz Gáborné megnyugodott az ítéletben s így az jogerős.

Oroszország törekvése Európa felé

Történelmi visszapillantás egy nagyhatalmi álom kibontakozására

Berlin munkatársunktól.

Hogy Oroszország európai hatalmi tényező és mint ilyen Európa történelmi fejlődésébe is belenyúl, csak Nagy Péter óta van így. Az orosz birodalom tulajdonképpeni megalapítója III. Iván aki 1480-ban az „Arany Horda” hatalmas mongol királyságát szétbontotta, mint Moszkva nagyhercege függetlenítette magát és a legtöbb kis fejedelmet leigázta. Ennek volt unokája Rettenetes IV. Iván, aki cárrá koronáztatta magát. Az ő uralkodása alatt foglalta el az egykori rablóvezér Jeremak 500 emberrel egész Szibériát a Csendes óceánig és ajándékozta ezt a földet a cárnak, aki őt köszönetül Szibéria hercegének méltóságára emelte. Rettenetes Iván felesége az utolsó bizánci császár unokahúga volt. Innen ered Oroszország örökösödési igénye Konstantinápolyra. Ez a fejedelmi tömeggyilkos egyébként számos külföldi művészt és mesterembert hívott meg országába, amelyet tehát ő hozott először összeköttetésbe az európai kultúrával. Európa kulturájának átültetése Nagy Péter alatt még intenzívebben folytatódott, bár még a mai napig sem tudta az egész országot elérni. Péter császári címet vett fel és megalapította az orosz befolyást Európa politikájára, minthogy közpolitikáját nyugat felé irányította.

1

Az 1700—1721. közti észak-háborúban avatkozott be először Oroszország döntően Európa történetébe, midőn XII. Károly legyőzésével Svédországot nagyhatalmi állásból kiszorította. Ugyanakkor nyerte el Oroszország a balti területeket, amelyeket 1918-ig meg is tartott és 1940-ben ismét magának tulajdonított. A balti államok legészakibb részén alapított új fővárossal Oroszország kaput nyitott nyugat felé. A hétéves háborúban Oroszország először Ausztria szövetségese volt, de 1762-ben II. Péter alatt Poroszország oldalára lépett, hogy Péter meggyilkolása után ismét Ausztriával szövetkezzen, bár ezután már nem avatkozott bele többé a harcba. Az elkorhadt Lengyelország széthullását orosz aknamunka segítette elő Lengyelország három részre osztásával Oroszország több mint felét megkapta az országnak, amelyet 1918-ig tartott birtokában. A napoleoni háborúkban Oroszország mindig a szövetségesegek oldalán volt. A Napoleon és I. Péter közti rövid ideig tartó barátság után 1812-ben háború tört ki, ketőjük között, mert Oroszország nem egyezett bele a szárazföldi zárba. Napoleon nagy hadserege Oroszországban teljesen megsemmisült. Ez a kudarc készítette elő Napoleon bukását. Ez volt a harmadik és utolsó alkalom a világtörténelemben. Dárlusz persza király és XII. Károly svéd király óta, hogy egy nagy ellenséges hadsereget Oroszországban nem annyira az orosz ügyesség, mint inkább

a természeti erők, rettentő távolságok és az éghajlat legyőzték. Ezek a szövetségesek persze jelentéktelenné váltak a légierő és motorizált katonaság jelenlegi korszakában.

Napoleon bukása után Ausztria, Poroszország és Oroszország uralkodói „Szent Szövetséget” kötöttek egymással és két évtizedre megállapították Európa sorsát az abszolút uralkodó hatalom fenntartásának értelmében.

2

Oroszországnak a török tengerszorosokra emelt igénye miatt keletkezett a krími háború (1854—1856), amelyben Oroszországot Törökország szövetségesei, Franciaország és Anglia legyőzték. Oroszországnak ki kellett engednie kezéből a Duna melletti hercegségeket, amelyekből később Románia fejlődött ki és lemondani a keresztények fölötti védnökségről a Balkánon. 1848-ban Oroszország az abszolutizmus érdekében segített Ausztriának a krími háborúban, bár beavatkozás nélkül, de mégis a nyugati hatalmak mellé állt, felháborította Oroszországot. Ez és az osztrák balkánpolitika, amely Oroszország érdekeit sértette, egyre ellenségesebb hangulatot teremtett Ausztria ellen, ami egyik legalaposabb indoka volt a cári birodalom belépésének a világháborúba.

Az Európában ért károkért Oroszország a századfordulón nagy területek megszerzésével kárpótolta magát Kö-

zépáziában. A Csendes óceáni helyzet kiszélesítésére irányuló törekvése háborúhoz vezetett Japánnal. Ebben Japán Oroszországot szárazon és vízen úgy megverte, hogy az sürgősen ismét Európa felé fordította figyelmét. A Német Birodalommal és Olaszországgal szövetkezett Ausztria elleni cseh és szerb bizalmatlanság Franciaország malmára hajtotta a vizet, mely szövetségeseket keresett revansvágyai kielégítésére. Így keletkezett az orosz-francia katonai szövetség, amely röviddel a világháború előtt Anglia belépésével az antant néven ismeretes szövetséggé bővült.

A világháborút Oroszország azzal kezdte, hogy Kelet-Poroszországot és Galiciát irtóztatós tömegű seregekkel lepte el. Mégis sikerült az ellenséget saját földjére visszazorítani és ott megverni, minthogy régi szövetségese, a természet cserbenhagyta. A vereség következménye volt a cárizmus bukása, Lengyelország, Finnország és a balti tartományok elvesztése, valamint a véres polgárháborúk zürzavara. Ez utóbbiból született a bolsevizmus, amely Oroszország helyébe a Szovjet Köztársaságok Unióját állította. Az a bolsevizmus, amelynek célja a világförroddalom és amely állandó fenyegetés volt Európa számára. Ez az Európát, sőt az egész világot fenyegető veszéllyel való összekülönbözés nem sokáig várattott magára. Európa országai véltelve küzdenek az Európát elárasztani készülő szovjet uralom ellen.

Egyre több képzett kisiparosa lesz az országnak

Továbbfejlesztik a mintaműhelyakciót és újakat állítanak fel

Valamikor, ha egy törekvő szellemű kisiparos szakmájában magát tovább akarta képezni, kénytelen volt vagy az illetékes kamarai székhelyt felkeresni, ahol már régebben is voltak különböző ipari szakiskolák és azoknak kebelében rendezett tanfolyamok, s megfelelő demonstráló műhelyek, vagy Budapestre jött és itt kereste meg a továbbképzés különböző feltételeit. Ezt a „luxust” azonban csak nagyon kevés iparos engedhette meg magának, hiszen műhelyének elhagyása, ha csak hetekre szűlt is, jelentős kockázatot jelentett. Az utóbbi években mindinkább fejlődő iparosodása, a gazdasági verseny, az általános technikai fejlődés, ami a kisiparban is számos új szerű eljárás, gép és anyag bevezetését jelentette, mindig jobban öntudatosodó kisiparos-társadalmunkban azt a sürgető erejű kívánságot érezték meg, hogy a nemzeti közület tegye lehetővé az ország bármely részén élő ipa-

rosnak azt, hogy magát megfelelően tovább képezhesse.

Iparügyi kormányzatunk igen nagy megértéssel támogatta a kisiparosok számára ezt a nemzetgazdasági szempontból is felmérhetetlen jelentőségű törekvést és már régebben megszervezte, az illetékes kamarák útján az úgynevezett vándortanfolyamokat. Ezek a vándortanfolyamok azonban nem rendelkeznek megfelelő lehetőségekkel és

igy merült fel a mintaműhelyek létesítésének gondolata.

Ezek a mintaműhelyek, — nem egyes helyiségekben kötött módon berendezett és csupán egy-egy városba, vagy községhez kötött tanítószándékú műhelyek, hanem egy-egy kisipari szakma legkorszerűbb szerzőségeiből összeválogatott, szállítható kollektívok. A gondosan és a cél érdekében minél tökéletesebben összeválogatott, de mindig csak egy-egy szakma szerzőségeit ölelően

Sárdy Jánost

tout Várad meghallgatja április 7-én és 8-án a

Korona Filmszínházban

Közreműködők: **CZEGLÉDY ICA** a neves énekművész, Zongorán kíséri: **Mocskonyi Gabriella**.

Biró László koncertzenekara.

Jegyek elővételben (1 P-től 7 P-ig) a KORONA Filmszínház pénztárána-nál kaphatók. Siessen oda és váltsa meg jegyét, mert ilyen művészi és változatos műsor aligha volt eddig Nagyváradon.

megszerkesztett ládába csomagolják, úgyhogy az bármikor bárhová elszállítható, ahol a mintaműhely székhelyének körzetében továbbképző tanfolyamot akarnak tartani.

Az ország különböző vidékein, mintegy ötven városban, vagy nagyobb községben van már mintaműhely székhely, ahonnan ezek a műhely-ládák állandóan vándorutra kelnek, természetesen a megfelelő oktató személyzet felügyelete és kísérete mellett. Beláthatatlan jelentősége van ezeknek a mintaműhelyes vándorutaknak, amelyek egy-egy községben megállapodva, hetekig tartó tanfolyamokban szolgálják a magyar kézművesipar színvonalának emelését. Az ipari tanfolyamok országos vezetősége most dolgozik az elmúlt évben tartott tanfolyamok statisztikai anyagának összeállításán és még így végleges adatok nem állnak rendelkezésre, de annyi már megállapítható, hogy a mintaműhelyes előadásokat több mint harmincezer kisiparos látogatta egy év leforgása alatt.

A kisiparos társadalomban igen nagy az érdeklődés a továbbképzés minden lehetősége iránt és komoly mesterek, napi nehéz munkájuk után olyan szorgalommal és buzgalommal vesznek részt a legkorszerűbb szak tudást közvetítő előadásokon, mint a tudásszomjól feszülő fiatal tanuló. Eppen ezért érthető, ha az iparügyi minisztérium mindent elkövet ezeknek az igen jól bevált mintaműhelyeknek szaporítása érdekében. Ma nem sikerült még minden kisipari szakma számára ilyen szállítható műhelykollektívát összeállítani hiszen vannak olyan iparok, amelyek nehéz és nagyobbabaszámú gépekkel dolgoznak. Ezt a nehezebb problémát is igyekeznek azonban áthidalni.

Szolgálatos gyógyszerárak:

II. CSOPORT:

ARANYAS gyógyszerár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.

FEHÉR KERESZT gyógyszerár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.

SZENT LÁSZLÓ gyógyszerár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs I.) 19-29.

MEGVALTÓ gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombhat reggeltől a következő szombhat reggelig tart.

Legújabb divatu **tiszta gyapju szövet különlegességek megérkeztek**
HOFFMANN szövet és béléssáru üzletébe
 Rákóczi ut 2 szám Telefon: 13-19

Borbély Miklós dr. ügyészségi elnök előadása a Jogászegyletben

Miért bukott meg Nyiregyházán az angol eredetű keresztkérdés?

A Magyar Jogászegylet nagyváradi csoportjában rendkívül érdekes előadást tartott f. hó 3-án, vasárnap délelőtt dr. Borbély Miklós ügyészségi elnök a magyar büntető per jog fejlődéséről.

A kiváló előadó dr. Angyal Pál egyetemi tanárnak a nagyváradi Jogászegyletben f. évi február hó 20-án tartott előadásából indult ki. Angyal professzor arról beszélt, hogy mennyit fejlődött 20 év alatt a magyar anyagi büntető jog. Dr. Borbély szerint ép-oly fontos azzal a kérdéssel is foglalkozni, hogy miképp alkalmazzuk az új törvényeket. A törvény alkalmazásának mikéntjét a perrendtartás határozza meg. Angyal Pál előadásában rámutatott arra, hogy 20 év alatt 133 új melléktörvénnyel bővült az 1878. évi magyar büntető kodex. A bűnvádi perrendtartás, mely 1896-ban, a millennium évében keletkezett, — mondta dr. Borbély — csupán két új — kimondottan per jogi — törvénnyel lett gazdagabb húsz esztendő alatt. Az alakijog lassabban változik, mint az anyagi jog. A világnézetek változása nagy kihatással volt úgy az alakijog, mint az anyagi büntető jog fejlődésére. A régi magyar büntető jog liberális és individualista alapelveken épült. A büntető jog fejlődésének újabb iránya, melyet bizonyos mértékű tartással a magyar törvényhozás is követ, az univerzalizmus elveit, vagyis a közösség érdekét tartja elsősorban szem előtt. A régi bűnvádi perrendtartás túlzottan sok jogot adott a vádlottnak, majdnem úgy tüntette fel, mint a közösség áldozatát, módot adott a per elhúzására is. Az újabb perrendtartási intézkedések megszükték a bűnözőknek ezeket a jogait. — a vádirat ellen például csak ritka esetekben van joguk kifogással élni, — tettenérés esetén még vádirat nélkül is tartható tárgyalás. az ügyész szóval is előadhatja a vádiratot.

A bűnvádi eljárásra vonatkozó újabb magyar törvények meggyorsítják az eljárást lefolytatását. Ezért utaltak igen sok bűnügyet egyes bírók hatáskörébe. Az előadó szerint nagyon jól bevált az egyes bíróság intézménye s kívánatos lenne hatáskörük további kibővítése.

Érdekes újítása a bűnvádi eljárásnak, hogy az uszorabírósághoz tartozó perekben bevezetik az angol eredetű keresztkérdés (cross-examination) rendszerét, ami abból áll, hogy a terhelthez nemcsak az elnök és a bíróság tagjai, hanem a vádló és a védő is közvetlenül intézhetnek kérdéseket.

Érdekes példát hozott fel dr. Borbély annak megvilágítására, hogy ez az intézmény mennyire nem vált be nálunk a gyakorlatban. A nyiregyházi törvényszéken egyszer az ügyész közvetlenül intézett kérdést a vádlottnak, aki nem volt hajlandó válaszolni s kijelentette, hogy csak akkor beszél, ha az elnök kérdezi. Az ügyész az elnökhöz fordult, hogy az utasítsa vádlottat a válaszadásra, de az elnöknek sem állt módjában vádlottat arra kényszeríteni, hogy az ügyész kérdéseire is feleljen, mert a perrendtartásnak egy másik paragrafusa szerint a vádlottnak paragrafus is joga van, hogy — egyáltalában ne feleljen a hozzá intézett kérdésekre. Így bukott meg Nyiregyházán a „cross examination” intézménye — mondotta dr. Borbély. — még pedig azért, mert az ellenkezik a magyar ember jogérzetével, aki ahhoz van szokva, hogy ő csak a bírónak tartozik felelni.

Az előadó kiemelte a büntető eljárás újabb rendelkezései közül a törvényke-

zés egyszerűsítéséről szóló 1930. évi törvénynek azt a paragrafusát, mely szerint csekélyebb jelentőségű bűnügyekben, melyeknél a büntetés a jogrend érdekében nem mutatkozik szükségesnek, a bíróságnak jogában áll az ítélet mellőzése és az eljárás megszüntetése. A gyakorlatban ritkán alkalmazzák ezt a törvényt, bár a budapesti főügyész beiktatása alkalmával tartott beszédében annak a, dr. Borbély által is helyeselt véleményének adott kifejezést, hogy kívánatos lenne ennek a rendelkezésnek sürőbb alkalmazása.

Dr. Borbély Miklós másfélórás előadásában még számos, csupán szakembereket érdeklő perrendtartási kérdéseket fejtegetett nagy felkészültséggel és éles okfejtéssel. A nagy tetszéssel fogadott előadás után, — melyért az elnök dr. vitéz Moldoványi István táblai elnök mondott köszönetet az előadónak. —

... és budapesti tapasztalataim alapján új alapokon vezetem tovább fővárosi nivóju butorüzetemet

PAPP MARGIT

lakberendező

Rimanóczy u. 8.

Telefon: 14-23

dr. Medvigy Gábor táblai tanácselnök szólalt fel a klasszikus büntető jog elveinek, különösen az ügyfélegyenlőség elvének jelentőségét emelte ki.

Az előadáson, mely az Itélőtábla dísztermében folyt le, jelen voltak Cziffra Kálmán, Hlatky Endre főispánok, dr. Soós István polgármester, dr. Krüger Jenő ügyvédi kamarai elnök, az ügyészi és bírói kar majdnem teljes létszámban s az ügyvédi kar számos tagja is.

—y—

SZÍNHÁZ

A színházi iroda ismertető közleménye bérlőközönsége részére

Miután a színházi hérletekre vonatkozólag többen fordultak hozzánk kérdésekkel, kötelességünknek tartjuk általános felvilágosítással szolgálni és ismertetni a hérleti feltételeket. Hérleti előadást minden színház egy-egy színi évadban előre közzétett számban ad. A Szigligeti Színház igazgatósága az 1942-43. évadjára negyven hérleti előadást hirdetett meg. E szerint nyolchónapos színi idény alatt negyven olyan darab előadására jogosult a hérlő, amit a színházi iroda esetenként hérlében meghirdet. Közreadtuk év elején azt is, hogy operettnél — rendszerint — pénteken és szombaton, prózánál pedig lehetőleg hétköznapokon, kb. kedden és szerdán tartunk hérleti előadást. A nyolc hónapos évad alatt a negyven előadás természetesen elosztódása: havi öt előadás. A műsorra vett egy-egy nagyobb sikerű darab kifutása — ami gyakran 15—25, sőt több előadást is jelent, valamint a vendégjátékok nem mindig engedik meg az előadandó darabok szimmetrikus elosztását. Nem lehet tehát szabályt felállítani arra, hogy egy hónapban pontosan öt, vagy hat hérleti napot tartunk. A hérlő érdekeinek szempontjából az a fontos, hogy a kifizetett negyven előadást megkapja és — természetesen — azok színvonalával meg is legyen elégedve. Figyelemmel kell lenni a színház igazgatóságának arra is, hogy a téli — kevesebb

természeti szórakozást nyújtó hónapokban kapjon a hérlő lehetőleg több előadást. Ezért kapott a hérlőközönség: október, november, december hónapokban hat és hét hérleti előadást is.

Ebből adódott, hogy pl. március havában — amit mint a hatodik hónapot, a harmincadik hérleti előadással zárunk — csak három hérleti előadás jutott. Április és május hónapokban kapják hérlőink a hátralevő tíz előadást.

A hérletek ezidei árát — ugyancsak a napijegyek árát is — felettes hatóságunk jóváhagyásával igen mérsékelten — 20—25%-kal emeltük, a viszonyok kényszerítő hatására. Ez az áremelés szeptemberben történt. Azóta csaknem minden drágább lett, de a színház akciós előadásai ma is fillérekért juttatja olcsó szórakozáshoz a közönség nagy rétegét.

Még a színház műsorösszeállításáról adunk rövid statisztikát. Az eddig lejáratott harminc hérleti előadásban tizen-nyolc újdonság szerepelt. Azonkívül előadtunk három klasszikusszámba menő operettet: *Denevért*, a *Bolond-ot* és *Cirkuszhercegnőt*. Mindössze kilenc olyan felújítás volt — régi operettek közül — amikkel — úgy hisszük — jobban járt a közönség, mint néhány szírtelen újdonsággal.

A Színházi Iroda.

LEÁNYVÁSÁR

— Operett-felújítás a Szigligeti Színházban —

A Leányvásárt újította fel szombaton a Szigligeti Színház. Egyike volt ez valamikor a legnépszerűbb, a leglátványosabb daljátékoknak, amelyek különösen a második felvonás hajófedélzeti jeleneteiben a későbbi revü operettek vetették előre fényüket. Akkoriban nagy dolog volt, hogy ebben az egyetlen felvonásban háromszor vagy négyszer öltözik a szubrett

s hogy egy sereg matrözleány vonul fel és végez gyakorlatokat a színpadon. Ma már mindez nem újság: a modern operettek jelmez-áradata, görácsapat-mutatványai és nagyobb igényű táncai messze tulszárnyalták ezeket a produkciókat. Azért a régi daljátékok felevenítésénél a rendezésnek kellene találékonyabbnak lennie, pótolva a jelentkezésben azt,

amit a mai közönség ezeknél a megfakult operetteknel szövegben és külső kiállításban nélkülöz, s azonkívül nagyobb súlyt kellene helyeznie az énekszámokra, amelyek a régi operetteknek a mai izlés számára is átmenthető, komoly értékei.

A Leányvásár felújítása a legjobb indulattal se mondható sikerültnek. A rendezés nem aknáta ki látványosság tekintetében a meglevő lehetőségeket sem; a szubrett-táncoskomikus pár pedig táncban, éneken, humorban közel se járt azokhoz az emlékekhez, amelyeket a Leányvásár egykori előadásairól őrizünk, s ezzel valószínűleg az unalomnak jegyezte el ezt a szép melódiákban gazdag, gyöngé tréfi ellenére is kedves és szórakoztató operettet. Különösen azt nehezményezzük, hogy az egyébként igen tehetséges, eleven játéku szubrett a legszebb énekszámoknál is minduntalan recitálásba csap, a zenekarra bizza a dallamot s ezzel megöli azt, holott határozottan fejlődő hanganyagából kifejezettebb ének-teljesítmény is kitelne.

A bonviván-primadonna pár mindenestre nagyobb sikerrel működött. Az ismert, pompás melódiákat, amelyek a darab főtényezői, könnyed és meleg közvetlenséggel keltették életre s játékuiban a cselekmény drámai mozzanatai is jól érvényesültek.

A többi szereplők nem mutattak figyelemreméltó alakítást. Kítűnő humoristánk is láthatóan erőlködött a komikum kopott gyöngyszemeinek újracsiszolásában, jóízű apaszínészünk kiskunhalasi kasznár-hanglejtése kevéssé talált az amerikai milliommos figurájához s a női kar tagjai olyan zürzavarokat teremtettek a legegyszerűbb felvonulásokban is, amelyekért egyenként kellene kintpadra feszíteni őket.

A Leányvásárnak a kevéssé jól előkészített előadás ellenére is annyi elpusztíthatatlan szépsége van, hogy a közönség nem tagadta meg a tetszés sűrű nyilvánítását s azért a felújítás jövője biztosítottnak látszik. (*)

HETI MŰSOR:

Hétfőn este: Esküvő.

Kedden este: Mondj igazat (csak felnőtteknek).

Szerdán este: Mária főhadnagy.

Csütörtökön este: Egy nap a világ.

Pénteken este: Egy nap a világ — premier-hérlet.

Csütörtökön délután: A bolond Asvayné.

Csütörtökön este: Egy nap a világ.

Pénteken este: Egy nap a világ — premier-hérlet.

Szerdán délután: Csipkeálaré.

Szombaton este: Egy nap a világ — A-hérlet.

Vasárnap d. u.: Leányvásár.

Vasárnap este: Egy nap a világ.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nemadunk vissza

SZEMÉLYI VÁLTOZÁS A RENDŐRSÉGEN. Nagyvárad, ápr. 5. Dr. Nyitrai Tibor rendőrfogalmazó hosszabb idő óta teljesít szolgálatot a nagyvárad rendőrkapitánysegén. A rokonszenves rendőrtisztet tegnap elhelyezték Nagyváradra: a karcagi rendőrségen teljesít ezentúl szolgálatot. A fiatal rendőrtisztet baráti köre meleg szeretettel búcsúztatta.

Nagy selyemgyárakat, összekötő dunai hidat és kikötőket akar építeni Zombor. A Magyar Tudósító jelenti: Zombor nagy tervek megvalósításával foglalkozik. Gazdasági vonalon exportvágóhid felállítása, konzervgyár és nagy selyemgyárak létesítése tartozik ezekhez a tervekhez. Dunai összekötő hid és három kikötő létesítése kerül előrra, ha a megfelelő anyagi fedezetet a város vezetői megtalálják.

Művész élmény lesz Dohnányi egyetlen zongorahangversenye pénteken este a Református Kulturpalotában.

EGY KÉMKEDÉSI BÜNCSELEKMÉNY FONTOS TANULSÁGAI. Ezzel a címmel közöl érdekes cikket a Magyar Katonajátság legújabb száma. Szöveg- és képiportok, harctéri tudósítások, időszéri cikkek, négyoldalas képmelléklet teszik változatosabbá a lapot, amelynek ára változatlanul tíz fillér. Kapható mindenütt.

KÖZGYŰLÉST TART A LEVENTÉK GAZDASÁGI SZÖVETKEZÉSE. A Leventék Gazdasági Szövetkezése f. hó 6-án, kedden délután 7 órakor a Ráday-kerti pályán közgyűlést tart. A szövetkezeti tagok okvetlenül jelenjenek meg.

Az Ipartestület Felsőipari Szakosztálya felhívja tagjait, akik szeg és nyvat igényeltek, hogy utalványukat legkésőbb április 10-ig vegyék át, mert a ki nem vett utalványokat megsemmisítjük. — Értécsitjük egyben tagjainkat, hogy április 11-én délelőtt fél 11 órakor beszámoló taggyűlést tartunk az Ipartestület nagytermében, melyre a tárgysorozat fontosságára való tekintettel tagjainkat teljes számban elvárjuk. Előre szólunk.

Nagyvárad és vidéke ácsipari szakosztálya értesíti tagjait, hogy szeg érkezett és igényeiket a hivatalos órák alatt délelőtt 10 és 11 óráig április 2-től 6-ig kedden délig a szakosztály irodájában jelentsek be. Előre szólunk.

Bábolnán állítják fel a hidegvérű tenyésztőmenest. A Magyar Tudósító jelenti: Hirt adunk már arról, hogy az illetékes hatóságok vezetésével értekezletet tartottak, a hazai hidegvérű lótenyésztés fejlesztése érdekében és megállapították a legmegfelelőbb tenyésztőfajtát. A földművelésügyi kormányzat az értekezlet alapján tervbevette, hogy még ebben az évben a bábolnai menest-birtok gazdaságában hidegvérű tenyésztőmenest állít fel, amely ellátja az ország hidegvérű tenyésztő vidékeit megfelelő apaállatokkal.

Április 8-ig kell bejelenteni a házasság alatt álló sertéseket. A Magyar Tudósító jelenti: A közellátási minisztérium érvényben lévő rendeletei értelmében a sertésartó gazdák és háziartások az április 1-ji állapot szerint, április 8-ig az illetékes közellátási hivatalokban bejelentést tartoznak tenni a házasság alatt álló sertések számáról. Az is bejelentendő, hogy a hizlalásra beállított sertések közül mely hásonapban hány darab lesz levágásra érett, továbbá, hogy a bejelentett sertések közül hány darabot hizlalnak engedélyezett bérhizlalási engedély alapján.

Kedden váltsa meg jegyét a városi Zeneiskolában Dohnányi péntek esti hangversenyére.

MI MINDEN KÉSZÜL HALBŐR-BŐL? (Kopenhága.) — A szakcsajtó közli, hogy az eddigi kísérletek eredményeként a halbőről már méteráru is készíthető. A cserzett és festett halbőröket meghatározott alakra vágva különleges gépekkel varrják össze hosszú végekké. Az így készült méteráru a bútortipar húzatnak használja, míg a ruházati ipar mellényt, sportöltényt és kabátot készít belőle. A kesztyűgyárak is rengeteg halbőranyagot dolgoznak fel. Általában napi 8—10 ezer darab halbőrrel készül méteráru. Ezenkívül a cipőgyáraknak is nagy tömeg halbőrre van szükségük. (TFK)

Teremhet-e minden esztendőben a gyümölcsfa? Gyümölcstermelésünk legnagyobb baja az, hogy a fák rendszeres termést minden második, harmadévből hoznak. A kiadás megvan, a bevétel elmarad. Van azonban eljárás arra, hogy a fákat évente termésre kényeszerítsük. Ezt ismerteti és bizonyítja a Magyar Gyümölcs legújabb száma, melyből egy alkalommal, lapunkra hivatkozással ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, V., Vilmos császáru-ut 76.

Hogy lakása hancutatos legyen, színes, modern bútort MEZEI-nél vegyen Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák dióutántzattal is. Előnyös vétel. Könyv ujdonságok.

Jól sikerült a Legényegylet előadása

Nagyvárad, ápr. 5. Vasárnap délután 5 órai kezdettel nagyszerű műkedvelő-előadást tartottak a Legényegylet szereplői a Teleki-utcai színház nagytermében. A műsor keretében színrekerült az *Artaban Don Juan* című mulatságos háromfelvonásos vígjáték. A zúfolt nézőtérből perceként kirobbanó nevetés és taps azt bizonyította, hogy a tehetséges szereplők ismét tudásuk javával szórakoztatták a közönséget. Nehéz volna az egyes szereplőket külön-külön dicsérni, mert az egész együttes — amelynek tagjai Kiss Erzsébet, Enyedy Karola, Mangra Anna, Csaba Éva, Szabó Ida, Pallag Ibolya, Lakatos Gyula, Flóris Elemér, Bittenbinder János, Mogyorósy Győző és Dudás László voltak — Losonczy Gábor szakavatott rendezésében olyan összjátékot produkáltak, amely ismét öregbítette a Legényegylet közismert jó hírét. Értécsitjük szerint olyan terv merült fel az együletben, hogy az előadást esélyesült honvédek szórakoztatására a közeljövőben megismétlik.

A CASINO világvárosi műsora

Kacagó tarka tavasz

MEGHALT A SZÍNHÁZ ELSŐ HE- GEDÜSE. A Szigligeti Színházban fekete zászló leng. Meghalt Horváth Sándor, a színházi zenekar első hegedűse. Kiváló zenész volt, régi munkása az intézménynek, aki a román megszállás hosszú éveit alatt is lelkes tagja volt a színház művészi személyzetének és derekasan művelte részét abból a kulturális tevékenységből, amelyet a színház az akkori magyar kisebbség művelődésének szolgálatában végzett. Betegsége, amely most halálát okozta, szintén a román megszállás idejéből származott: a gyakori zaklatások, amelyek a színházat a hatóságok részéről érték, megtámadták idegrendszerét, szívét s ez vetett időelőtt véget életének. Kedden délután temetik a Rulikovszky-temetőben.

A hangversenyidény egyetlen művészi eseménye Dohnányi Ernő április 9-iki hangversenye. Jegyek az Idegenforgalmi Hivatalban.

A VÖRÖS KERESZT KÖSZÖNŐ LEVELE A POLGÁRMESTERHEZ. Nagyvárad, ápr. 5. A polgármester levelet kapott a Vörös Keresztől, amely köszönetet nyilvánít a város vezetőségének a múlt év őszén rendezett gyűjtéséért, amely tudvaleg több, mint '8 ezer pengőt eredményezett.

FINN UJSÁGÍRÓK JÖNNEK MAGYARORSZÁGRA. Helsinki. (MTL.) Vasárnap délből finn újságíró csoport indult Magyarországra a finn külügyminisztérium sajtófőnökének vezetésével.

MÁRAMAROSSZIGET—KÖRÖSMEZEI VONALON MEGINDULT A VASUTI FORGALOM. A MOT jelenti: A MÁV igazgatósága közli, hogy a Máramarossziget-körösmezői vonalon ismét megindult a forgalom.

Az Actio Catolica 92. sz. filmkritikája

CSALÓDÁS. Könnyű hatásokra törekvő, de néhány léha kiszóláson túl erkölcsileg közömbös film.

SZUDANI SZERELEM. Igen érdekes expedíciós film, mely egyszerű történet keretében mutatja be remek természeti felvételeit s egy szudáni törzs életét.

FRUSKA. Kacagtatóan érdekes film, sok pajzánéaggal, de minden bántó részlet nélkül.

TIGRISEK URA. Erkölcsileg kifogástalan film, a cirkusz világának nagyszabású bemutatásával.

FINN VÉR. Egyszerű szerelmi történet, a finn nép vallásos érzésének nemes megnyilatkozásával.

ÓPIUMKERINGŐ. Alapjaiban léha, perzselő érzékiségre felépített magyar film.

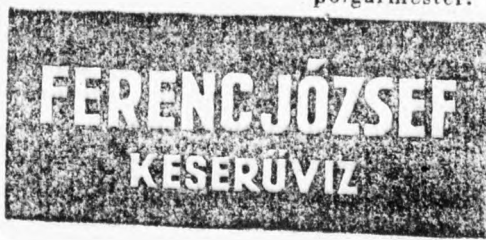
A NAGY PER. Az amerikai erkölcsletlen életfelfogás szatírája, erkölcsileg közömbös szándékkal.

Asszonyisziv

— Az Apolló-mozgó bemutatója —

Német film az *Asszonyisziv*, amelyet szombaton mutatott be az Apolló-mozi. A darab cselekménye nem nagyigényű, ninosenek benne nehéz drámai bonyoldalmak: egyszerű háborús történet, egy repülőtiszt és egy nagy dívoz szerelmi kalandja, amely végül komoly fordulatot vesz. De a színészek játéka, a rendezői fogások, amelyek a szerelem ébredésének és kiteljesülésének finom lelki mozzanatait érzékeltetik, a legmegkapóbb és legművészebb filmek sorába emelik az *Asszonyisziv*-et. Két ellentétes világ, a katonai és a művészetet léggömbre találkozik ebben a szerelemben s ez az ellentét minden erőszakos kiélezés nélkül is csodálatosan mély és megindító hangulati és drámai elemeket érlel. Zarah Leander alakítja a fő női szerepet s játéka szinte életleni erővel és leplezetlenséggel mutatja meg a szerelmes asszonyisziv minden dobbanását. S ahogy kapcsolódnak hozzá a többi szereplők: a kötelességtudó, kemény repülőtiszt az öszülő karmester, aki kénytelen a hűségese jóbarát minőségével megelégedni, a konyvtele szobalány aki a humor üdítő színeit vegyíti a darabba s a katonai és művész-környezet jellegzetes figurái, amelyek gondos és mégis önkénytelennek látszó összehangolásban jelennek meg — a legteljesebb művészi összhang és életszerűség meleg és megdöbbentő hatásait keltik. Egy pillanattal sem lankadhat a néző érdeklődése a darab gyorsan gördülő, változatos jelenetei iránt s a közönség a rendkívüli élmények érzésével hagyja el a filmszínházat az *Asszonyisziv* megrázkéltése után.

NÉPMŰVELÉSI SZÍNHÁZI ELŐ- ADÁS április hó 12-én, hétfőn este műsorra kerül Szigligeti Edének *A csikós* című 3 felvonásos népszínműve. Kedvezményes jegyek naponta délelőtt 10—1 óráig a színház titkári hivatalában (színezbejárati, I. emelet 5. ajtó) Tanay K. Emil színházi főtitkárnál válthatók Hétfőn este a színház jegypénztáránál ugyancsak kedvezményes áron.

SPORT

Hatalmas vereséget szenvedett a NAC a Ferencvárostól

Nem lehet napirendre térni a vereség fölött

Lantos játékvezető sipjelére vasárnap délután fél 5 órakor a következő felállításban sorakozott a két csapat: Ferencváros: Csikós — Dudás, Poigár — Nagy II. Sárosi III. Farkas — Sipos, Toldi, Sárosi dr., Finta, Kovács II.

Nagyvárad: Vécsey — Kovács II. Ónody — Szegedi, Perényi, Deményi — Incze II, Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.

Változatos játék után a 3. percben Sárosi III labdáját Beke a kapu mellé lötte. Ugyanerre a sorsra jut az 5. percben Sárosi Béla húszméteres szabadrugása is. A Ferencváros kitünő játékkal fölényt harcol ki. A nagyváradit együttes erősen védekezik. A 14. percben Sárosi szökteti Bekét, aki lefut és gölt lö. 1:0.

A 20. percben nagyváradit ellentámadásnál Tóth III beadását Sárvári fölé lövi. A Fradi továbbra is nagy kedvvel játszik. Az iram ezekben a percekben kissé csökken. A 30. percben a közönség egy perces szünettel áldoz az elhunyt német sportvezető emlékének. Ezután mezőnyjáték következik, amelyben a nagyváradit csapat teljesen egyenrangú ellenfelével. A 38. percben a kitünően játszó nagyváradit középfedezet Perényi elgáncsolja Sárosi dr-t. A szabadrugást Toldi Bekéhez adja, akinek beadását Sárosi dr gólba fejeli. 2:0.

A NAC erős támadással felel az újabb gólra és Sárvári elől Csikós három ízben szerencsével ment.

Szünet után a nagyváradit csapat vezetői az első támadásokat, de nem sokkal később újból a Ferencváros veszi át a játék irányítását. A negyedik percben Perényi szabadrugását védi Csikós. A 7. percben Toldi hibázza el a célt. A 9. percben Incze II fejeli oldalhálóra a labdát. A 14. percben Sárosi Béla Sipost szökteti, aki még a kifutó kapust is kieszelezi és gölt lö. 3:0.

Szép változatos játék alakul ki ezután. Hol az egyik, hol a másik kapu forog veszélyben. A 21. percben Sipos lestről szalad el és lö érvénytelen gólt. A 23. percben Tóth III lö kapu mellé. Egy perc múlva Bodola fejelt két méterről kapura. Incze II beadását védi ezután Csikós. A következő percben Beke beadását Sárosi dr lövi kapura. A lövést Vécsey szögletre védi. A 28. percben Incze II lövését Csikós elvetődve védi. Egy perccel később Toldi kiugrott és a kifutó Vécsey mellett az ellenkező sarokba gurítja a labdát. 4:0.

A 31. percben Sárosi dr ugrik ki a védők közül. Lövését Vécsey kiütötte. A 34. percben Sipos lövése kerül kapu mellé. A 35. percben Beke elfogott egy kapuskirugást és 40 méterről ritkán látott szép lövéssel a kapu felső sarkába rugja a labdát. 5:0. A ferencvárosi csatárok ezután több lövést zúdítanak kapura, majd a NAC támad erősen, de a szerencse a Ferencváros mellé szegődik. A 44. és 45. percben a Ferencvárosnak van gólhelyzete, a nagyváradit védelem azonban a helyén van.

A mérkőzésnek 25.000 nézője volt. A Ferencváros csapata nagyszerűen

küzdve fölényesen győzött a szét-esően játszó nagyváradit csapat ellen és győzelme még ilyen gólaránnyal is megérdemelt, mert a nagyváradit csapat csak az első féldió közepén és a második féldió végén volt veszélyes. A mezőny legjobb embere Sárosi III és Beke balszélő volt.

Elektr.—DIMÁVAG 3:0 (1:0).

Törekvés—Vasas 1:1 (1:0). Góllövő Láng, illetve szünet után Németh.

Ujvidék—Kispest 5:0 (1:0). Góllövő Welker, Takács, Zsoldos, Welker, Welker.

Haladás—Szolnoki MÁV 3:2 (0:2).

Férfiruhákat, használtakat legiobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használt ruhák üzletében Bémez-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

MÁV—O.M.T.K. 3:0 (1:0)

Vezette Bartha. — A két csapat a következő összeállításban játszott:

MÁV: Fehérvári — Padurán, Szilágyi — Papp, Mezei, Balk — Lisztes, Jeney, Csepregi, Fehér, Bundik.

Orosházi MTK: Krizsányi — Faragó, Kozma — Mackó, Ókovács Rajki — Rosta I, Papp, Sós I, Sós II, Rosta II.

Állandó MÁV főlény. Góllövők: Bundik, Lisztes, Csepregi. A ven-

Ujpest—SalBTC 5:2 (1:1). Játékvezető K. Nagy. Az első féldióben Pozsonyi, majd Vince lö gölt. Szünet után Zsengellér négyizben, Vince egyizben eredményes.

Gamma—Kolozsvar 3:2 (1:0). Játékvezető Székely. Góllövők Tóth Lajos, Tóth Lajos, Bonyhády, Radnay, Kincses.

Csepel—Szeged 3:2 (1:0).

A bajnokság állása

1. Csepel	21	15	2	4	68:40	32
2. Ferencv.	21	12	4	5	67:36	28
3. NAC	21	13	2	6	57:34	28
4. Gamma	21	10	7	4	51:34	27
5. Szolnok	21	10	4	7	55:34	24
6. Vasas	21	10	4	7	40:35	24
7. SalBTC	21	8	8	5	53:51	24
8. Ujpest	21	9	3	9	55:55	21
9. Ujvidék	21	7	6	8	38:42	20
10. Haladás	21	7	4	10	43:59	18
11. Dimávag	21	6	5	10	36:54	17
12. Elektr.	21	7	2	12	41:40	16
13. Kispest	21	6	5	10	43:46	16
14. Törekvés	21	5	6	10	28:52	16
15. Kolozsvar	21	5	3	13	39:57	13
16. Szeged	21	5	2	14	35:80	12

Férfiruhákat, használtakat legiobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használt ruhák üzletében Bémez-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

MÁV—O.M.T.K. 3:0 (1:0)

Vezette Bartha. — A két csapat a következő összeállításban játszott:

MÁV: Fehérvári — Padurán, Szilágyi — Papp, Mezei, Balk — Lisztes, Jeney, Csepregi, Fehér, Bundik.

Orosházi MTK: Krizsányi — Faragó, Kozma — Mackó, Ókovács Rajki — Rosta I, Papp, Sós I, Sós II, Rosta II.

Állandó MÁV főlény. Góllövők: Bundik, Lisztes, Csepregi. A ven-

dégescsapat egy 11-est kihasználatlanul hagyott.

NAC II—CSAK II 5:0 (3:0)

Vezette Kovács László. — Szép játékkal győzött a NAC II. Góllövők: Haláti (4) és Papp K. (11-esből.) Ha a NAC játékosok többet rugnak kapura, az eredmény nagyobb is lehetett volna.

Hirdetmény az 1894—1922 évi születésűek utósorozására

Nagyvárad thj. város polgármestere 13—1943. K. sz. szám alatt közli:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr rendelete alapján sorozásra előállni rendelem:

1. Mindazon 1894—1922. évi születésű állításköteleseket, akik bármely oknál fogva sorozva eddig nem lettek és azokat, akik 2 hónapnál rövidebb ideig teljesítettek katonai szolgálatot.

2. Azon 1921. évbéli születésű állításkötelesek, akik az elmúlt évben tartott sorozáson „Jelenleg alkalmatlan. Visszahelyezendő” osztályozást nyertek II-ik korosztályban.

3. Az 1920. évbéli állításkötelesek közül azok, akik a megtartott sorozásokon „Jelenleg alkalmatlan. Visszahelyezendő” osztályozást nyertek III-ik korosztályban.

4. Azok az 1919. évbéli születésű állításkötelesek, akik sorozásokon „Jelenleg alkalmatlan. Visszahelyezendő” osztályozást nyertek és eddig utósorozásokon nem álltak elő.

Az utósorozáson megjelenni tartoznak azon egyének is (atya, testvér), akinek keresőképessége utósorozás keretében állapítandó meg.

Az utósorozás a m. kir. 25. honvédelmi kiegészítő parancsnokság épületében Horthy Miklós-út 26. szám alatt (Markovits-laktanya) 1943. évi április hó 12-én reggel 8 órai kezdettel lesz megtartva, ahol a sorozásra jelentkezők pontosan, tisztán és józan állapotban tartoznak megjelenni.

lis hó 12-én reggel 8 órai kezdettel lesz megtartva, ahol a sorozásra jelentkezők pontosan, tisztán és józan állapotban tartoznak megjelenni.

Nem állhatnak utósorozásra:

1. Az 1922. évi születésű állításkötelesek közül azok, akik a múlt év őszén tartott fősorozáson „Jelenleg alkalmatlan” osztályozást nyertek.

2. Az elesatolt területekről származó egyének. (menekültek, katonaszökevények), ha magyar állampolgárságukat igazolni nem tudják.

3. Az orosz harctérre önként jelentkezők (ezek sorozásáról a beérkező kérvények alapján később fog történni intézkedés).

Felhívom az utósorozásra előálló állításkötelesek figyelmét arra, hogy a személyazonosságát igazoló iratait a sorozásra hozzák magukkal.

Az utósorozáson való megjelenés elmulasztása az 1939. II. t. c. értelmében büntetés alá esik és elővezetése lesz elrendelve.

Nagyvárad, 1943. április 2.

Dr. Soós István s. h. polgármester.

Hirdessen a Magyar Lapokban

APRONHÍRDETÉSEK

Adas-véte.

Kijátszott jó egész hegedűt megvételre keresek. Címek a kiadóba kérek. 547

Régi érett tajtékpipa ezüst kupakkal eladó. Cím a kiadóban. 545

Jó hangú cimbalom eladó. Cím a kiadóban. 546

Konyhai mérleget megvételre keresek. Címek a kiadóba kérek. 543

Eladó egy tele ajtó. Balassa-tér 3. ajtó 2. 542

Eladók regények, Dr. Badtz, Miskolc. 541

Teljesen jó állapotban lévő írógépet megvételre keresek. Címek a kiadóba kérek. 541

Zongorát teljesen jó állapotban megvételre keresek. Címek a kiadóba kérek. 588

Nagy Singer varrógépet megvételre keresek. Címek a kiadóba kérek. 587

Óriás faj belga nyulak különböző színben és nagyságban eladók. Vörösmarty Mihály-utca 153. Kefegvár. 579

Fehér gyermekkosci jó állapotban eladó. Téglavető-u. 71. 584

Nagy perzsa szőnyeg eladó. Knap Ferenc, Méliusz Juhász Péter-utca 25. 534

Kisebb tangóharmonikát megvételre keresek. Címek a kiadóba kérek. 544

Kombináltzoba, rekamer, hencser eladó. Kapucinus-u. 11. Verő asztalos. 514

Tangóharmonikát 80—120 megvételre keresek, basszusost. Szent Anna-u. 33. Varga. 513

Jugallan

Eladó 3 szobás összkomfortos ház, nagy kerttel, istállóval, a lakás azonnal beköltözhető, ár 45 ezer pengő. Püspök-úton 2 szobás lakású ház, gazdálkodónak is alkalmas. Nagy sarok telek eladó. Erdeklődni Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon: 28—74. 542

Eladó Gerliczy-u. 22. modern ház, kizárólagos megbízott Prager, Teleki-u. 38. szám. 539

Állást nyec

Magas százalékkal könyvvügnök keresek. Cím a kiadóban. 442

20—30 éves napszámosnok és 17—18 éves ifjak felvételnek a Dreher-Haggenmacher Sörgyárnál. Jelentkezni 10—12 óra között. 518

Kocsisokat felvesz a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés 10—12 óra között a váradszöllősi telepen. 527

Állást keres

Irodai gyakorlati rendelkező keres. ténny gép- és gyorsírónó azonnali elhelyezkedést keres. „Szorgalom” jellegű. 533

Hűlőléle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal írta Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Kölcson könnyű visszafizetési feltétellel Hitelszövetkezettől, Bethlen István-u. 6 kapható. 509

Lakás

2 butorozott szobát keresek központban. Címek a kiadóba kérek. 544

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Felelős szerkesztő: Dr. Paál Árpád

Retelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc, Szent László-nyomda Rt.

Készült a Szent László-nyomda r. t. kőrtorgógépen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 3. szám.